

03.04.2017

Sj/2

§ 346

Valtuutettu Johanna Sydänmaan toivomusponsi koulujen järjestys- sääntöihin kielto seksuaalisesta häirinnästä

HEL 2016-005418 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuus-
ton 27.4.2016 hyväksymän toivomusponnen (Sydänmaa) johdosta teh-
dyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä
tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sydänmaa Johanna, toivomusponsi 2, Kvsto 27.4.2016 asia 3
- 2 Olk 7.3.2017.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.4.2016 valtuutettu Johanna Sydänmaa aloitteen pe-
rus- ja toisen asteen koulujen järjestyssääntöihin kiellon seksuaalisesta
häirinnästä kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta lisätä
perus- ja toisen asteen koulujen järjestyssääntöihin kielto seksuaalises-
ta häirinnästä.” (Johanna Sydänmaa)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24§:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnien johdosta on saatu opetuslautakunnan lausunto, jossa todetaan, että tasa-arvolaki kieltää seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan häirinnän kouluissa ja oppilaitoksissa. Seksuaalinen ahdistelu on rikoslaissa säädetty rangaistavaksi.

Vuonna 2016 Helsingin kaupungin koulut ja oppilaitokset laativat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, joissa on konkreettisia toimenpiteitä puuttua häirintään muun muassa siten, että tasa-arvoa edistetään ja syrjintää ehkäistään tavoitteellisesti, oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen.

Opetussuunnitelman perusteiden ja Helsingin kuntakohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti jokaisella koululla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Koulut ovat päivittäneet syksyllä 2016 järjestyssäännöt Opetushallituksen antaman mallin mukaisesti. Järjestyssääntömallissa kohdassa "Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet" on mahdollista viitata kiusaamisen osalta oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laadittuun erilliseen suunnitelmaan.

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kouluissa ja oppilaitoksissa on suunnitelma seksuaalisen häirinnän tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Suunnitelma tulee olla kirjattuna joko koulu- ja oppilaitoskohtaiseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan tai suunnitelmaan oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Tarkoituksenmukaisinta olisi lisätä seksuaalisen häirinnän kieltäminen järjestyssääntöihin, koska se on jo kirjattuna joko tasa-arvosuunnitelmaan tai erilliseen suunnitelmaan oppilaan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Terveys- ja lapsivaikutusten arviointi Turvallisesta oppimisympäristöstä ja toimintakulttuurista huolehtiminen edistää kaikkien lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä oikeutena turvalliseen arkeen ja koskemattomuuteen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

03.04.2017

Sj/2

Liitteet

- 1 Sydänmaa Johanna, toivomusponsi 2, Kvsto 27.4.2016 asia 3
- 2 Olk 7.3.2017.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 07.03.2017 § 33

HEL 2016-005418 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tasa-arvolaki kieltää seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan häirinnän kouluissa ja oppilaitoksissa. Kaikilla kouluilla ja oppilaitoksilla on velvollisuus puuttua seksuaaliseen häirintään ja luoda kulttuuria, jossa häirintää ei hyväksytä.

Sukupuolinen häirintä tarkoittaa ei-toivottua huomiota, joka liittyy sukupuoleen, esimerkiksi halventava tai alentava puhe toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvä kiusaaminen. Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värityneet vitsit, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin, kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävää. Seksuaalinen ahdistelu on rikoslaissa säädetty rangaistavaksi.

Seksuaalista häirintää ja häirintää sukupuolen perusteella samoin kuin käskyä tai ohjetta harjoittaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää on pidettävä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun laissa tarkoitettuna syrjintänä. Vuonna 2016 Helsingin kaupungin koulut ja oppilaitokset laativat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Koulu- ja oppilaitoskohtaisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia laadittaessa tehtiin alkukartoitus, jossa oppilailta ja opiskelijoilta kysyttiin mm. häirinnästä sisältäen sukupuoleen perustuvan häirinnän ja seksuaalisen häi-

rinnän. Moni koulu ja oppilaitos on kirjannut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan konkreettisia toimenpiteitä puuttua häirintään. Peruskoulujen koulukohtaisten suunnitelmien yleisessä osassa on lisäksi mainittu mm., että tasa-arvoa edistetään ja syrjintää ehkäistään tavoitteellisesti, oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen.

Opetussuunnitelman perusteiden ja Helsingin kuntakohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti jokaisella koululla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Lisäksi koulut ovat päivittäneet syksyllä 2016 järjestyssäännöt Opetushallituksen antaman mallin mukaisesti. Järjestyssääntömallissa kohdassa "Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet" todetaan, että tässä voidaan viitata kiusaamisen osalta oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laadittuun erilliseen suunnitelmaan.

Tehtyjen tutkimusten mukaan seksuaalista häirintää esiintyy kaikilla kouluasteilla. Yleisimmin seksuaalista häirintää ovat kokeneet ammatillisen peruskoulutuksen tytöt. Seksuaalinen häirintä on usein yhteydessä muuhun koulukiusaamiseen. Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kouluissa ja oppilaitoksissa on konkreettinen suunnitelma seksuaalisen häirinnän tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Suunnitelma voi olla kirjattuna joko koulu- ja oppilaitoskohtaiseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan tai suunnitelmaan oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Opetuslautakunta ei pidä tarkoituksenmukaisena lisätä seksuaalisen häirinnän kieltämistä järjestyssääntöihin, koska se on jo kirjattuna joko tasa-arvosuunnitelmaan tai erilliseen suunnitelmaan oppilaan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Terveys- ja lapsivaikutusten arviointi

Turvallisesta oppimisympäristöstä ja toimintakulttuurista huolehtiminen edistää kaikkien lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä. Jokaisella on oikeus turvalliseen arkeen ja koskemattomuuteen.

Käsittely

07.03.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Esittelijä teki lausuntoehdotuksen 6. kappaleen kolmannelle riville teknisen korjauksen: po. peruskoulutuksen.

Jäsen Korkkula teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen 6. kappaleen ("Tehtyjen tutkimusten mukaan...") viimeinen virke ("Opetuslautakunta ei pidä...") muutetaan kuulumaan seuraavasti:

03.04.2017

Sj/2

"Lisäksi se pitää kirjata järjestyssääntöihin."

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Marjo Kyllönen, vs. linjanjohtaja, puhelin: 310 86274
marjo.kyllonen(a)hel.fi